

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 285 (5959) 12 снежня 1937 г., нядзеля ЦАНА 10 КАП.

СЁННЯ-ДЗЕНЬ ВЫБАРАЎ

ГАЛАСУЙЦЕ ЗА КАНДЫДАТАЎ БЛОКА КОМУНІСТАЎ І БЕСПАРТЫЙНЫХ, ГАЛАСУЙЦЕ ЗА ЛЕПШЫХ СЫНОЎ ПАРТЫ ЛЕНІНА—СТАЛІНА, ЗА ВЕРНЫХ СЫНОЎ НАШАЙ РАДЗІМЫ!

ПРАМОВА таварыша І. В. СТАЛІНА

НА ПЕРАДВЫБАРЧЫМ СХОДЗЕ ВЫБАРШЧЫКАЎ СТАЛІНСКАЙ ВЫБАРЧАЙ АКРУГІ ГОРАДА МАСКВЫ 11 СНЕЖНЯ 1937 ГОДА ў Вялікім тэатры

Старшынствуючы: Слова прадстаўляецца нашаму кандыдату таварышу Сталіну.

З'яўленне на трыбуне таварыша Сталіна сустракаецца выбаршчыкамі бурай авацыяй, якая працягваецца на працягу некалькіх мінут. Уся зала Вялікага тэатра стойчы вітае таварыша Сталіна. З залы безупынна раздаюцца воклічы: «Няхай жыве вялікі Сталін, ура!», «Тварцу самай дэмакратычнай у свеце савецкай Канстытуцыі таварышу Сталіну — ура!», «Няхай жыве правадыр прыгнечаных усяго свету таварыш Сталін, ура!».

СТАЛІН. Таварышы, прызнацца, я не меў намеру выступаць. Але наш паважаны Нікіта Сергеевіч, можна сказаць, сілком прыцягнуў мяне сюды, на сход: скажы, кажа, добрую прамову. Аб чым сказаць, якую іменна прамову? Усё, што трэба было сказаць перад выбарамі, ужо сказана і перасказана ў прамовах нашых кіруючых таварышоў Калініна, Молатава, Варашылава, Кагановіча, Ежова і многіх іншых аскажэных таварышоў. Што яшчэ можна дадаць да гэтых прамов?

Патрабуюцца, гавораць, тлумачэнні па некаторых пытаннях выбарчай кампаніі. Якія тлумачэнні, на якіх пытаннях? Усё, што трэба было растлумачыць, ужо растлумачана і перастлумачана ў відомых зваротах партыі большэвікоў, комсамола, Усесаюзнага Цэнтральнага Савета Прафесійных Саюзаў, Асаваіахіма, Камітэта па справах фізкультуры. Што яшчэ можна дадаць да гэтых тлумачэнняў?

Зразумела, можна было б сказаць эдакую лёгкую прамову аб усім і ні аб чым (лёгка смех). Магчыма, што такая прамова назавалася б публікай. Гавораць, што майстры па такіх прамовах ёсць не толькі там, у капіталістычных краінах, але і ў нас, у савецкай краіне. (Смех, апладысменты). Але, па-першае, я не майстар па такіх прамовах. Па-другое, ці варта нам займацца справамі забаў і цяпер, калі ва ўсіх у нас, большэвікоў, як таварыцца, «ад работ поўны рот». Я думаю, што не варта.

Ясна, што пры такіх умовах добра прамовы не скажаш. І ўсё-ж, калі ўжо я вышаў на трыбуну, зразумела, прыходзіцца так ці інакш сказаць хоць-бы сё-тое. (Шумныя апладысменты).

Перш за ўсё я хацеў-бы прынесці падзяку (апладысменты) выбаршчыкам за давер, якое яны аказалі. (Апладысменты).

Мяне выставілі кандыдатам у дэпутаты, і выбарчая камісія Сталінскай акругі савецкай сталіцы зарэгістравала мяне як кандыдата ў дэпутаты. Гэта, таварышы, вялікае давер'е. Дазвольце прынесці вам глыбокую большэвіцкую падзяку за тое давер'е, якое вы аказалі партыі большэвікоў, членам якой я з'яўляюся, і асабіста мне, як прадстаўніку гэтай партыі. (Шумныя апладысменты).

Я ведаю, што значыць давер'е. Яно, натуральна, ускладае на мяне новыя, дадатковыя абавязкі і, стала-быць, павую, дадатковую адказнасць. Што-ж, у нас, у большэвікоў, не прынята адмаўляцца ад адказнасці. Я яе прымаю з ахвотай. (Бурныя працяглыя апладысменты).

Са свайго боку я хацеў-бы зашчыніць вас, таварышы, што вы можаце смея пакаласіся на таварыша Сталіна. (Бурныя, доўга неамаўняючая авацыя. Вокліч з залы: «А мы ўсе за таварышам Сталіным!»). Можаце разлічваць на тое, што таварыш Сталін зможа выканаць свой абавязак перад народам (апладысменты), перад рабочым класам (апладысменты), перад сялянствам (апладысменты), перад інтэлігенцыяй. (Апладысменты).

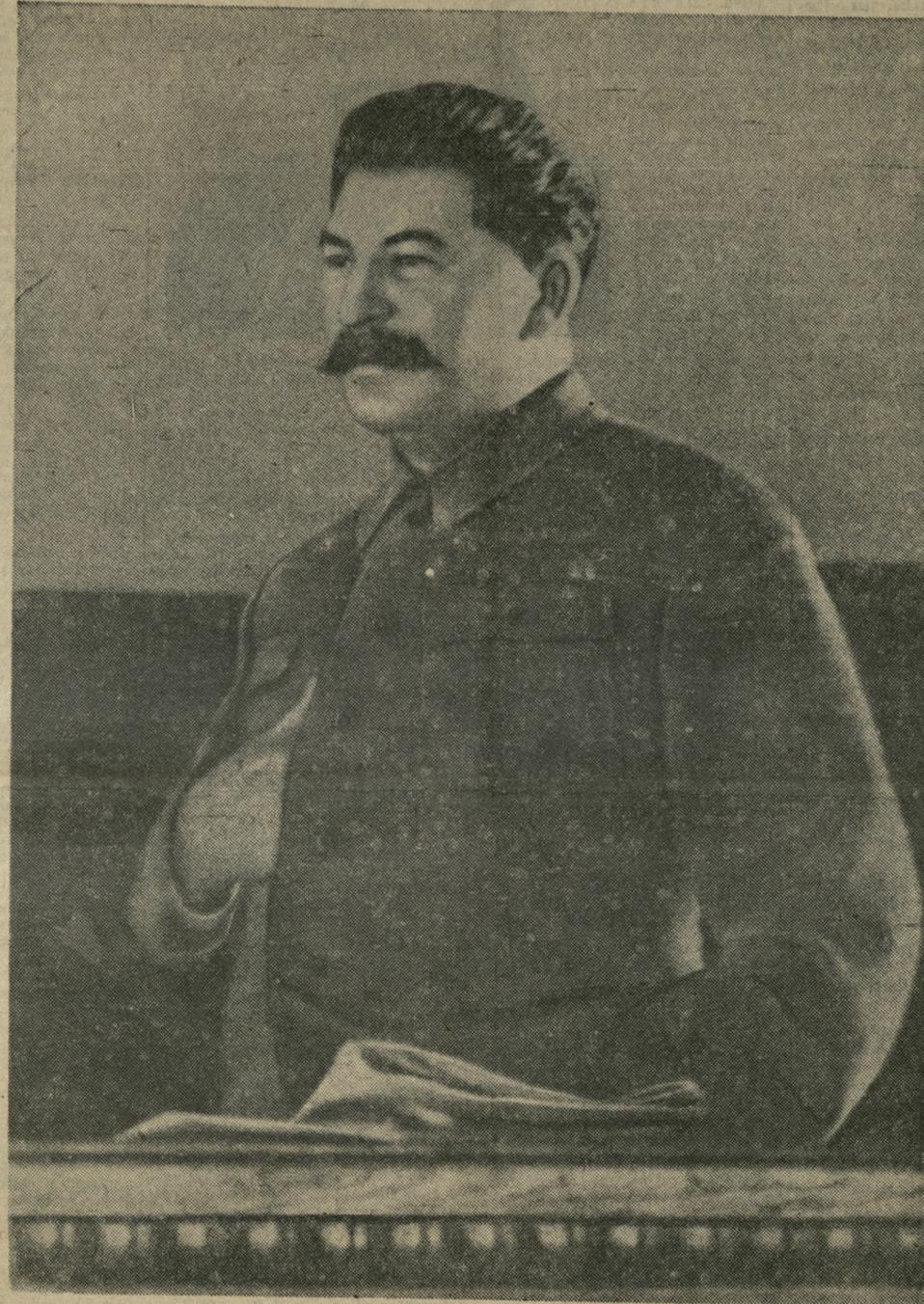
Далей, я хацеў-бы, таварышы, навішчаваць вас з наступаючым усенародным святам, з днём выбараў у Вярхоўны Совет Савецкага Саюза. (Шумныя апладысменты). Надыходзячы выбары — гэта не проста выбары, таварышы. Гэта сапраўды усенароднае свята нашых рабочых, нашых сялян, нашай інтэлігенцыі. (Бурныя апладысменты). Ніколі ў свеце яшчэ не бывала такіх сапраўды свабодных і сапраўды дэмакратычных выбараў, ніколі! Гісторыя не ведае другога такога прыкладу. (Апладысменты). Справа ідзе не аб тым, што ў нас будуць выбары ўсеагульныя, роўныя, тайныя і прамыя, хадзі ўжо гэта само на сабе мае вялікае значэнне. Справа ідзе аб тым, што ўсеагульныя выбары будуць праведзены ў нас, як найбольш свабодныя выбары і найбольш дэмакратычныя ў параўнанні з выбарамі любой іншай краіны ў свеце.

Усеагульныя выбары праходзяць і маюць месца і ў некаторых капіталістычных краінах, так званых дэмакратычных. Але ў якой абстаноўцы там праходзяць выбары? У абстаноўцы класавых сутычак, у абстаноўцы класавай варажасці, у абстаноўцы даўлення на выбаршчыкаў з боку капіталістаў, памешчыкаў, банкіраў і іншых акул капіталізма. Нельга назваць такіх выбараў, нават калі яны ўсеагульныя, роўныя, тайныя і прамыя, зусім свабоднымі і зусім дэмакратычнымі выбарамі.

У нас, у нашай краіне, наадварот, выбары праходзяць у зусім іншай абстаноўцы. У нас няма капіталістаў, няма памешчыкаў, стала-быць, і няма даўлення з боку маёмных класаў на немаёмных. У нас выбары праходзяць у абстаноўцы супрацоўніцтва рабочых, сялян, інтэлігенцыі, у абстаноўцы ўзаемнага іх давер'я, у абстаноўцы, якая складаецца з узаемнай дружбы, бо ў нас няма капіталістаў, няма памешчыкаў, няма эксплуатацыі і няма каму, уласна, даць на народ для таго, каб сказаць яго волю.

Вось чаму нашы выбары з'яўляюцца адзінымі сапраўды свабоднымі і сапраўды дэмакратычнымі ва ўсім свеце. (Шумныя апладысменты).

Таварышы, свабодныя і сапраўды дэмакратычныя выбары маглі ўзнікнуць толькі на гэтым таржастае сацыялістычных парадкаў, толькі на базе таго, што ў нас сацыялізм не проста будучыца, а ўжо ўвайшоў у быт, у штодзённы быт народа. Год 10 таму назад можна было б дыскусіраваць аб тым, ці можна ў нас будаваць сацыялізм, ці не. Цяпер гэта ўжо не дыскусійнае пытанне. Цяпер гэта пы-

танне фактаў, пытанне жывого жыцця, пытанне быту, які прапісвае ўсё жыццё народа. На нашых фабрыках і заводах працуюць без капіталістаў. Кіруюць работай людзі з народа. Гэта і называецца ў нас сацыялізм на справе. На нашых палях працуюць тружанкі зямлі без памешчыкаў, без кулакоў. Кіруюць работай людзі з народа. Гэта і называецца ў нас сацыялізм у быту, гэта і называецца ў нас свабодным, сацыялістычным жыццём.

Вось на гэтай базе і ўзніклі ў нас новыя, сапраўды свабодныя і сапраўды дэмакратычныя выбары, выбары, прыкладу якім няма ў гісторыі чалавецтва.

Як-жа пасля гэтага не навішчаваць вас з днём усенароднага таржаста, з днём выбараў у Вярхоўны Совет Савецкага Саюза! (Бурныя авацыя ўсёй залы).

Далей я хацеў-бы, таварышы, даць вам параду, параду кандыдата ў дэпутаты сваім выбаршчыкам. Калі ўзяць капіталістычныя краіны, то там паміж дэпутатамі і выбаршчыкамі існуюць некаторыя сваёсабытныя, я сказаў-бы даволі дзіўныя адносіны. Пакуль ідуць выбары, дэпутаты заігрываюць з выбаршчыкамі, лісліваць перад імі, клічуць у вернасці, даюць кучу ўсіхкіх абяцанняў. Выходзіць, што залежнасць дэпутатаў ад выбаршчыкаў поўная. Як толькі выбары абдыліся і кандыдаты ператварыліся ў дэпутатаў, — адносіны змяняюцца ў корані. Замест залежнасці дэпутатаў ад выбаршчыкаў, атрымаваецца поўная іх незалежнасць. На працягу чатырох або пяці год, г. зн. аж да новых выбараў, дэпутат адчувае сябе зусім свабодным, незалежным ад народа, ад сваіх выбаршчыкаў. Ён можа перайсці з аднаго лагера ў другі, ён можа звярнуць з правільнай дарогі на напярэўную, ён можа нават забытацца ў некаторых махінацыях не зусім патрэбнага характару, ён можа кувыркацца, як яму ўгодна, — ён незалежны.

Ці можна лічыць такія адносіны нармальнымі? Ні ў якім выпадку, таварышы. Гэту акалічнасць улічыла наша Канстытуцыя, і яна правяла закон, у сілу якога выбаршчыкі маюць права дэмакратычна адкажыцца сваім дэпутатам, калі яны пачынаюць фініць, калі яны звяртаюцца з дарогі, калі яны збываюць аб сваёй залежнасці ад народа, ад выбаршчыкаў.

Гэта выдатны закон, таварышы. Дэпутат павінен ведаць, што ён слуга народа, яго пасланец у Вярхоўны Совет, ён павінен весці сябе на лініі, па якой яму дана наказ народам. Звярнуў з дарогі, выбаршчыкі маюць права патрабаваць назначэння новых выбараў, і дэпутата, звярнуўшага з дарогі, яны маюць права пракраціць на вяртаных. (Смех, апладысменты). Гэта выдатны закон. Мая парада, парада кандыдата ў дэпутаты сваім выбаршчыкам, памятаць аб гэтым праве выбаршчыкаў, — аб праве да-

СУСТРЭЧА таварыша СТАЛІНА З ВЫБАРШЧЫКАМІ СТАЛІНСКАЙ ВЫБАРЧАЙ АКРУГІ ГОРАДА МАСКВЫ 11 СНЕЖНЯ У ВЯЛІКІМ ТЭАТРЫ

11 снежня ў Вялікім тэатры адбыўся многалюдны перадвыбарчы сход выбаршчыкаў Сталінскай выбарчай акругі г. Масквы.

Сход ператварыўся ў нябачаную па сваёму ўдому дэманстрацыю найвышэйшай аднасіны і любові савецкага народа да Ленінска-сталінскай партыі і правядзенага народам вялікага Сталіна.

Сход адкрыў рабочы завод «Масты-жарт» тав. Васаў. Ён гаворыць аб высокім гонары — галасаваць за любімайшага правадыра працоўнага чалавецтва Іосіфа Вісарыянавіча Сталіна.

тэрміновага адкажэння дэпутатаў, сячыць за сваімі дэпутатамі, кантраляваць іх і, калі яны ўдзельваюць звярнуць з правільнай дарогі, змахнуць іх з плеч, патрабаваць назначэння новых выбараў. Урад абавязан назначыць новыя выбары. Мая парада — памятаць аб гэтым законе і скарыстаць яго пры вышадку.

Нарэшце, яшчэ адна парада кандыдата ў дэпутаты сваім выбаршчыкам. Чога трэба паогул патрабаваць ад сваіх дэпутатаў, калі ўзяць з усіх магчымых патрабаванняў найбольш элементарныя патрабаванні?

Выбаршчыкі, народ павінен патрабаваць ад сваіх дэпутатаў, каб яны аставаліся на вышыні сваіх задач, каб яны ў сваёй рабоце не спускаліся да ўзроўню палітычных абытвалаў, каб яны аставаліся на пасту палітычных дзеячоў Ленінскага тыпу, каб яны былі такімі-ж асянімі і пэўнымі дзеячамі, як Ленін (апладысменты), каб яны былі такімі-ж бесстрашнымі ў баю і базлітаснымі да ворагаў народа, якім быў Ленін (апладысменты), каб яны былі свабодны ад усякай панікі, ад усякага падабенства панікі, калі справа пачынае ўскладняцца і на гарызонце вырысоўваецца якая-небудзь небяспека, каб яны былі гэтак-жа свабодны ад усякага падабенства панікі, як быў свабодны Ленін (апладысменты), каб яны былі гэтак-жа мудры і непаспешлівы пры вырашэнні складаных пытанняў, дзе патрэбна ўсебаковая арыентацыя і ўсебаковы ўлік усіх плюсаў і мінусаў, якім быў Ленін (апладысменты), каб яны былі гэтак-жа праўдзівы і чесны, якім быў Ленін (апладысменты), каб яны гэтак-жа любілі свой народ, як любіў яго Ленін. (Апладысменты).

Ці можам мы сказаць, што ўсе кандыдаты ў дэпутаты з'яўляюцца іменна такога роду дзеячамі? Я гэтага не скажу-бы. Усякі бываюць людзі на свеце, усякі бываюць дзеячы на свеце. Ёсць людзі, аб якіх не скажаш, хто ён такі, ці то ён добры, ці то ён дрэнны, ці то мужны, ці то трусаваты, ці то ён за народ да канца, ці то ён за ворагаў народа. Ёсць такія людзі і ёсць такія дзеячы. Яны ёсць і ў нас, сярод большэвікоў. Самі ведаеце, таварышы, сям'я не без урода (смех, апладысменты). Аб такіх людзях няпэўнага тыпу, аб людзях, якія нагадваюць хутчэй палітычных абытвалаў, чым палітычных дзеячоў, аб людзях такога няпэўнага, неаформленага тыпу даволі трашна сказаць вялікі рускі пісьменнік Гоголь: «Людзі, гаворыць, няпэўныя, ні тое, ні сёе, не зразумееш, што за людзі, ні ў горадзе Багдад, ні ў сяле Селіфан». (Смех, апладысменты). Аб такіх няпэўных людзях і дзеячах таксама даволі трашна гаворыцца ў нас у народзе: «Так сабе чалавек — ні рыба, ні мяса» (агульны смех, апладысменты), «Ні богу свечка, ні чорту кацарга». (Агульны смех, апладысменты).

Я не магу сказаць з поўнай упэўненасцю, што сярод кандыдатаў у дэпутаты (я вельмі выбачаюся перад імі, вядома) і сярод нашых дзеячоў няма людзей, якія нагадваюць хутчэй за ўсё палітычных абытвалаў, якія нагадваюць па сваёму характару, па сваёй фізіяноміі людзей такога тыпу, аб якіх гаворыцца ў народзе: «Ні богу свечка, ні чорту кацарга». (Смех, апладысменты).

Я хацеў-бы, таварышы, каб вы ўплывалі сістэматычна на сваіх дэпутатаў, каб ім ўнушалі, што яны павіны мець перад сабой вялікі вобраз вялікага Леніна і надражаць Леніну ва ўсім. (Апладысменты).

Функцыі выбаршчыкаў не канчаюцца выбарамі. Яны прадаўжаюцца на ўвесь перыяд існавання Вярхоўнага Савета данага склікання. Я ўжо гаварыў аб законе, які дае права выбаршчыкам на дэмакратычнае адкажэнне сваіх дэпутатаў, калі яны звяртаюцца з правільнай дарогі. Стала быць, абавязак і права выбаршчыкаў заключаюцца ў тым, каб яны ўвесь час трымалі пад кантролем сваіх дэпутатаў і каб яны ўнушалі ім — ні ў якім разе не спускацца да ўзроўню палітычных абытвалаў, каб яны — выбаршчыкі ўнушалі сваім дэпутатам — быць такімі, якім быў вялікі Ленін. (Апладысменты).

Такія, таварышы, мая другая парада вам, парада кандыдата ў дэпутаты, сваім выбаршчыкам. (Бурныя, доўга неамаўняючыя апладысменты, якія пераходзяць у авацыю. Усе устаюць і звяртаюцца свае позіркі ва ўрадавую лому, куды праходзіць таварыш Сталін. Радаюцца воклічы: «Вялікаму Сталіну — ура!», «Таварышу Сталіну — ура!», «Няхай жыве таварыш Сталін, ура!», «Няхай жыве першы лідзёр — навідыят у дэпутаты Савета Саюза — таварыш Сталін! Ура!»).

— Слова прадстаўляецца нашаму кандыдату таварышу Сталіну.

І вось выбаршчыкі Сталінскай выбарчай акругі бачаць свайго любімага кандыдата.

Таварыш Сталін узыходзіць на трыбуну.

Усе стойчы вітаюць таварыша Сталіна настрыманай лікучай авацыяй. Апладысменты не змаўкаюць ні на секунду. Яны нарастаюць, узампліваюцца. З усіх бакоў чуваць поўныя захвалення, ідучы ад усяго сэрца, воклічы: «Ура — Сталіну!», «Няхай жыве Сталін!», «Няхай жыве тварец самай дэмакратычнай Канстытуцыі ў свеце таварыш Сталін!».

У 7 гадзін 50 мінут таварыш Сталін пачынае сваю прамову.

З напружанай увагай слухае зала яго прамову, не раз перарываемую поўнымі захвалення авацыямі.

Сход аднадушна прымае зварот да ўсіх выбаршчыкаў Савецкага Саюза. (БЕЛТА).

АДЗІНАЙ ДРУЖНАЙ СЯМ'ЕЙ БУДЗЕМ ГАЛАСАВАЦЬ ЗА ПАРТЫЮ ЛЕНІНА—СТАЛІНА, ЗА ПАТРЫЁТАЎ НАШАЙ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ РАДЗІМЫ

БУДУ ГАЛАСАВАЦЬ ЗА РОДНУЮ ПАРТЫЮ

Калі я прачытаў праўдзінныя словы Зварота ЦК ВКП(б) да ўсіх выбаршчыкаў, я менавіта ўспоміў сваё пракаляе мінулае. Мой бацька ўсе годы быў варту-ніком. Сям'я наша складалася з самі душ. Рады былі частымі гаспадынямі ў нашым доме.

З адназначнага ўрасту я спазнаў ужо, што такое аспірацыя. У 1904 годзе адназначнага хлопчыкам я працаваў на сельскагаспадарчым заводзе ас-піратара Берліна. Праца была катаржанай. Не глядзячы на маю маласць, мяне ластавілі на цяжкія ручныя працы і за дзевяцігадзінныя рабочы дзень я атрымаваў 15—20 капеек. У наступныя годкі, калі я ўжо пачаў працаваць на самастойнай працы ў якасці спецыяліста-малара, дзе мой не папешны заробак. Заробак мой відамі не перавышаў 12 рублёў у месяц, затое працаваць даводзілася на 12 і больш гадзін у суткі.

Мя, рабочыя, ніколі не былі ўпэўнены ў заўтрашнім дні. Беспрацоўных было вельмі многа. Пальмі групамі, анематуючы ад холаду і голаду, брудныя і абарва-тыя ад раўня да вачара яны стаялі ля заводскіх варот, кланчылі, каб іх прыня-лі на работу.

Так і жыў аж да Кастрычніцкай ре-валюцыі. Тады быў тэрыяж такіх-жа ра-бочых, як і я. Зусім правільна запісана ў Звароце ЦК ВКП(б), што «...Матэрыяльная неабеспечанасць, няўпэўненасць у заў-трашнім дні, галеча былі пастаянным дэ-сам рабочага класа».

Свабода ўздыкнуў я толькі пасля Вя-лікай Кастрычніцкай рэвалюцыі. Вось ужо ўтрынаццаць год як я безупынна працую на заводзе імя Кірава. Увеселілі, што і працую на не заводчыкаў берлінаў! Усіх прыватных падрачкаў, а на сваю сацыялістычную дзяржаву, на самую са-

бе, дае мне сілу і ўпэўненасць, і мая пра-ца з вольным днём робіцца ўсё больш і больш плёнава.

І стаханавец. Працую сем гадзін і што-дня выраблю дае нормы і больш. Праца мая добра аплатаецца. Мой месячны зар-ботак склаае 600—700 рублёў. І я са сваёй сям'ёй жыю счастліва, з рад-наснай упэўненасцю ў заўтрашнім дні. Штогод езджу на курорт пі ў дом ад-пачынку, прапраўлю сваё здароўе.

Грамадзі і навучыўся пры савецкай уладзе, тут, на заводзе. Савецкая ўлада адкрыла мне вочы.

Мае дзеці выхаваліся ў вялікую і све-дую сталінскую эпоху.

Ці мог я калі марыць, што дзеці мае будуць мець вышэйшую і сярэднюю асве-ту? Ніколі! Мне гэта і не сіналас. Партыя Леніна—Сталіна, савецкая ўлада — вось хто паказаў нам шлях да раднасна і сча-слівага жыцця.

У заўтрашнім дні я таксама ўпэўнен, як і ў сёнешнім. Бо ў нашай краіне няма і не можа быць беспрацоўя. Сталінская Канстытуцыя нам гарантуе права на пра-цу, адпачынак, асвету. Я ўпэўнены ў заў-трашнім дні таму, што нас вядзе да по-выша перамог наш любімы Сталін.

І адзін з мільянаў працоўных нашай краіны, хто імкнецца да далейшага рос-тыву нашай радзімы і таму я разам з усёй сваёй шчаслівай сям'ёй, плашчу вы-баршчыкамі, буду галасаваць аб партыю большавікоў, якая прывяла нас да вялікіх перамог сацыялізма. Я, мая жонка і мае дзеці аддамо свае галасы кандыдатам бло-ка камуністаў і беспартыйных — за ко-муніста т. Лявонца і за беспартыйную патрыётку нашай радзімы тав. Багачову, ШЗУХОД Хайм Зуевіч, стаханавец віцебскага станкібу-даўнічага завода імя Кірава.

**ЗА БОЛЬШЕВИСТСКИЕ КОЛХОЗЫ,
ЗА ЗАЩИТЧУЮ ЖИЗНЬ
ГОЛОСУЕТ СОВЕТСКОЕ КРЕСТЬЯНСТВО
НА ВЫБОРАХ В ВЕРХОВНЫЙ СОВЕТ СССР**

У КАЛГАСАХ МЫ ЗДАБЫЛІ ШЧАСЦЕ

Вёска наша Узільча знаходзіцца на самай правіцы. Выйшэз на агароды — і за 50 метраў убачыш ужо чужую зям-лю, на якой ляжаць пот гарапашнікаў, якія працуюць на памешчыкаў і кашта-лістаў. Іншы раз зірнеш на той бок, по-тым аглянеш сваю вёску, свае палі — і пачуеш поўнацца незвычайнай радасці і гордасці за сваю радзіму, за нашае пу-роўнае жыццё. Яшчэ больш прыгожымі і дарагімі становіцца і гэтыя новыя хаты, і новая школа, і клуб, і гаспадарчы буд-ыны буйнага калгаса, якім з'яўляецца наша вёска.

У апошнія дні наш калгас асабліва вяселіва рыхтаваўся да выбараў. Упры-гожаны хаты. Прогожае асця перад вёс-кай улана зелінавая, асунуты і плака-тамі. Усюды — партыты нашых любі-мых правальцоў і нашых кандыдатаў у дэпутаты Вярхоўнага Савета. Гэты дзень — сапраўды ззялае свята. Мы, бы-лыя батракі, бешата, увесь працоўны люд, вольна выбіраем самі сваю вышэй-шую ўладу. Нашы кандыдаты — лепшыя людзі, якія вышлі з нашага асяроддзя, выхаваны партыяй большавікоў.

Мы за іх прагаласуем упэўнена і сме-ла, бо гэтым любімым аказаў давер на-род, наша родная партыя большавікоў, якая вывела нас, сялян, з-пад панскага прыгнёту на шлях калектывізацыі, змож-нага жыцця, на шлях сацыялізма.

Мне, пажылому жыхару вёскі, добра памятаецца, кім былі і мае суседзі два дзесяцік год назад. У вёсцы са ста га-спадароў было чалавек сем кулакоў, якія, разам з панам Рафавічам, садылі на нашых пашах. Я батрачыў у пана палымі галымі, а за гэта ён даваў бацьку па-сець з поўдзевіны зямлі. Я не кажу ўжо пра панскія і кулацкія здзекі над намі, аб іх бацька ўспамінаў.

Шлях да раднасна, зможнага жыцця нам паказала партыя большавікоў, па-казаў Ленін і Сталін. У 1929 годзе мы арганізавалі калгас. Перамагі паход, які ўвядзі супроць нас кулакі. Праз год — два за намі пайшла ўся вёска. З таго

часу па-новаму пачалося наша жыццё. Сялята з жонкаю ўжо маю больш 600 працадзён. Гэта — 11 п'янтвараў збож-жа, каля 200 пудоў бульбы і яшчэ — грошай, сена, саломы. А сям'я наша — 5 душ. Хата мая новая, цёплая і ўтуль-ная. Хапае хлеба і та хлеба ёсць — мяса, сала і малако. Мы сыты, апраўты і абуты.

Жывучы ля граніцы, мы дапамагам патрацінікам берагчы нашу радзіму. Не так даўно быў такі вышак. Ноччу, пра-ходзячы праз агароды, я заўважыў не-кую постаць.

— Хто? — пытаю.

— Оце, — адказае незнамы голас.

Падыходжу бліжэй. «Свой» паказавае-ца з-за плоту і пытае:

— Калгаснік ты ці не?

— Апаасобнік, — хадуш я.

— Дарогу пакажы...

Я прывёў яго прама на паранічын пост. Такіх затрыманых я маю некалькі. Нарком унутраных спраў БССР унага-родзю мяне гадзіннікам і грамаці. Ко-жны з маіх аднасяльчан робіць таксама, як і я, калі спаткае ворага. Нам дарога нашае светлае жыццё і мы яго беражам.

Гэтымі днямі мы сустракалі нашога кандыдата ў дэпутаты Саюза Савез тав. Станіслава. Просты, адданы партыі і ўсе-му народу чалавек. Такім-жа вярным сям-нам краіны з'яўляецца і наш кандыдат у дэпутаты Савета Нацыянальнасцей тав. Ярма.

Падшэфіць да выбарчай урны, і раз-ам з усёмі сваімі аднасяльчачамі апушчу свой бюлетэнь за гэтых кандыдатаў. Буду галасаваць за іх таму, што хачу, каб наша калгаснае жыццё вяселіва яшчэ ірчалі, каб ніколі не вярнулася жахлівае мінулае. Партыя, вялікі Сталін калі нам шчасце, і мы з падзякаю і любоўю на-выбар аддаём галасы за кандыдатаў блоку камуністаў і беспартыйных.

Смелым Фёдаравіч ШЧУР— член калгаса «Чырвоны памемнік», Жыткавіцкага раёна.

ВЫБАРЫ

І. Запыталася ў Галіні, У малой дзючыні: — Што садыш ты, Галя, у хаце І не ідэш гуляць?

— Пайшці ў госці мама, тата, Галя свай панесла, Ну, а я пільную хаты, Сяджу сабе ў крэсе.

Мне ўзніць з сабой прасіла, Але ўзніць не ўзялі, Сяджу сабе ў крэсе.

— Што ты ведаеш, Давілка? Леш пабузь у хаце. То-ж на выбары іду я Голас свой падаці.

Сабэ ўжо і дэпутата Выбрала адразу: Варашылаву свай голас Адам з сэрцам разам.

— Варашылаву? — я знаю, — Сам я з ім вітаўся, — Ён, калі былі мануфры, У нашым быў далгасе.

Ну, за гэтага лжэ можна — Чалавек вядомы! Галасуй, ідзі, бабулька, Я пабуду дома.

Варашылава я тажка Выбурэ з часамі, — На самі канях паеду З сямю галасамі!

Сеў Давілка, выразае Коўца з барокі, Адно бяскаюць у вочках Радасныя сідзкі.

ЯНКА КУПАЛА.
Кіславодск, 3 снежня 1937 г.

ІІ. — Куды ідэш ты, мая бабка? — Бажа ўнук бабуді, —

СВАБОДНАЯ І ПОУНАПРАУНАЯ ЖАНЧЫНА

Калі я чытала Зварот Цэнтральнага Камітэта камуністычнай партыі (большавікоў), я ўспамінала сваё мінулае жыццё.

Кім была жанчына-сялянка пры ўладзе памешчыкаў і капіталістаў? «Жанчына была рабой у паракі Расіі і застаюцца рабой ва ўсіх капіталістычных краі-нах», — гаворыцца ў Звароце сталінска-га ЦК ВКП(б).

Жанчыну да Кастрычніцкай рэвалюцыі не лічылі за чалавека. Яна не мела ні-якіх правоў, задала адну дарогу — ад пачы да парогі. Бывала, калі-ні-калі гу-каюць на сход мужчына, а жанчына — ні блізка, «Не бабам умяшчацца ў мужчы-нскія справы» — гаворылі талы нам.

Сі скажа мне гэта хто-небудзь зараз? Нічо не скажа! У нас ужо 20 год, як на-ма капіталістаў і паноў, жанчыны жы-вучь вольна. Я, працоўная жанчына, маю такія-ж правы, як і мужчына. Аб нас класіцыста сам таварыш Сталін, наш пра-ваўнік і настаўнік. І ў вялікай Канста-туцыі таварыш Сталін сваёй рукою наі-саў, што працоўная жанчына ў СССР мае ўсе правы — «як у горадзе, так і ў вёсцы жанчына мае руку ў руку з муж-чынам у будаўніцтве сацыялізма і кіра-ваннем дзяржавы».

А гэтага мы дабіліся таму, што намі кіруе большавіцкая партыя, наш вялікі правадзёр таварыш Сталін! Таварыш Сталін сказаў, што жанчыны ў калгасе — вялікая сіла, пастаяў пытанне аб вы-лучэнні жанчыны на кіруючую работу. Зараз мы бачым нашу жанчыну на розных ад-казных пасадах. У нас, напрыклад, у сельсавеце старшынёй і сакратаром пра-цуюць жанчыны. Я сама, дзючыцы ко-муністычнай партыі, зваліваю Сталіну, не-пазавана выраста. Я член прэзідыума сельсавета, член РВК. Тры годкі прапа-ва-ла ў калгасе вадзачыкам фермы, а зараз вось ужо год як брыгадзірам. Толькі пры

савецкай уладзе я навучылася грамадэ.

Савецкая ўлада і наша большавіцкая партыя далі ўсе ўмовы для таго, каб жанчына жыла добра. Аб многалетніх мацерах, аб нашых дзецях, як ролны бацька, класіцыста таварыш Сталін.

Зараз мы па Сталінскай Канстытуцыі, разам з усёмі працоўнымі, выбіраем вяр-хоўную ўладу. Жанчыны нашага калгаса першымі вылучылі кандыдатам у дэпутаты Савета Саюза нашу зямлячку, якая ў нас на вачах гадзавалас і выраста, а цяпер працую старшынёй Гродзенскага сельсавета — Надзежду Сямёнаўну Лей-ну. Вялікая наша радасць і гонар, што ў Вярхоўным Савезе будзе наша жанчына, калгасніца.

Я першаю атам свай голас за нашу Надзею Лейну, а таксама за Елісея Івана-віча Гарачова, бо галасуючы за іх, мы галасуем за нашае шчаслівае жыццё, за нашу большавіцкую партыю.

«Хто імкнецца да таго, каб наша са-вешкая жанчына была і паласей свабод-най і роўнапраўнай ва ўсіх галінах га-спадаркі і кіравання, той будзе галаса-ваць за партыю большавікоў, той будзе га-ласаваць за кандыдатаў блоку камуністаў і беспартыйных», — гаворыць наш Цэн-тральны Камітэт камуністычнай партыі большавікоў.

Мы ўсе, працоўныя жанчыны, адказаем у адзін голас на Зварот ЦК, што мы любі-м нашу большавіцкую партыю, якая цесна звязана з народам. У дзень выба-раў аддаём свае галасы за нашых кан-дыдатаў — камуністаў тт. Лейну і Га-рачова. Яны будуць нашымі дэпутатамі Вярхоўнага Савета.

КЕДЫЦ Ольга Патруйна,
брыгадзір калгаса імя Сталіна,
Ясенскага сельсавета, Асіпавіч-кага раёна.

МЫ СМЕЛА ГЛЯДЗІМ У БУДУЧАЕ

Маласць — самая шчаслівае пра ў-жыцці чалавека, пара, устаўнае пэры-яду ўсіх вядоў. Маласць поўна высокіх імкненняў, мар, подвігаў і захваленняў, сілы і радасці, дзяя б'е праз край. Гэта наша, савецкая маласць шчасліва, квітнеючая пад сонцам Сталінскай Кан-стытуцыі.

Але мы ведаем горкую маласць на-рыхі бацькоў, ведаем па расказах, па го-ркіх песнях вядоў, па жытых свежых мі-нулага. Мой бацька — стары чыгунач-нік. Яму 57 год. Ён прайшоў пажыццё і суровую школу жыцця. Бацька пахоўнік з самі беглага беларускага селяніна, у якога сям'я складалася з 20 чалавек.

З 15 год ён ужо сам павінен быў за-біваць сабе сродкі для жыцця, працаваў каменчыкам, потым вартульнікам і стра-лянікам. З дзіцячых год ён ведаў толькі катаржаную працу. У летнія дні працаваў ад пняна да пняна. Яго заўсёды патне-рагалі беспрацоўе і голад. Маці мая та-ксама з 14 год батрачыла ў памешчыкаў, пажай працай здабываючы сабе кавалак хлеба.

Што маглі яны ведаць аб маласці? Яны не ведалі і не ачувалі пільны і ласкі сонца юнаства. Вядома думаць, што яшчэ і зараз на пільні сцягах зямля-шара мільёны юнакоў і дзяўчат асуджы-на на такую-ж бізарнаую маласць, што яны не могуць такама адцясы жыць і вяселіцца, як мы, маласць краі-ны сацыялізма.

Толькі ў нас, у нашай сацыялістычнай радзіме, юнацтва сонечнае, радаснае.

шчаслівае. Мы не ведаем стрэсу беспра-цоўя, перад намі шырока адкрыты ўсе да-рогі ў светлае, шчаслівае жыццё. Я ад-чуваю гэта на сабе асабіста.

Мне 23 годкі. Я не помню і не ведаю старога ладу, загубіўшага маласць маіх бацькоў. Мой шлях — ясны, шырокі, шыкавы. З мейх год я люблю кінуць жыццё чыгуначні. Мне падабаецца гэтая прафесія, і радзіма дада мяне магчымы працаваць і расці на чыгуначні. Мне было пільноўна 19 год, калі я атрымала сяр-пую тэхнічную асвету — стала дыспетча-рам Гомельскага аддзялення эксплуатацыі. Я часна выконвала абавязкі савецкага грамадзяніна, старалася больш і чутчэй перавесці грузавы, і за гэта я атрымала высокую ўзнагароду — ордэн Працоўнага Чырвонага Сцягу.

Я смела гляджу ў будучае. Мяне, я ве-даю, не чакаюць беспрацоўе і няўпэўнен-насць у заўтрашнім дні. Сяньня мы лепш жывем, чым учора, а заўтра будзе лепш, чым сёння. Таму, галасуючы за лепшых людзей нашай сацыялістычнай радзімы, за партыйных і непартыйных большаві-коў, я буду галасаваць за нашае шчаслі-вае сёння, за яшчэ больш шчаслівае заў-тра.

Дзякуй партыі, зарэчому Сталіну, лейнікам камсамолу і маёй сацыялі-стычнай радзіме, якія вырабілі і вяха-валі мяне!

ВІЛЕТНИКА Елена Паўлаўна,
орданэска, начальнік пасамырской
службы Упраўлення Беларускай чы-гуначні.

НАРОДЫ СССР СВАБОДНЫЯ І РОўНАПРАўНЫЯ

Сёння вялікае свята. Сёння выбар-чыкі вялікага Саюза Савеза з рад-насна аддадуць свае галасы лепшым сям-нам нашай пудоўнай радзімы. Сёння мы ўпершыню будзем галасаваць па самай дэмакратычнай у савецкай Сталінскай Кан-стытуцыі. У гэты дзень нехта не на-помніць старым, нехта не расказаць нашай моладзі аб цяжкім, бязрадасным мінулым.

Нязномы ўніск перажывалі напы-нальная менашці ў былой паракі Расіі. Помню змороны выглад майго бацькі Майсея. Ад пняна да пняна працаваў ён у м. Сяньно ў буйнага зямельнага ар-адатара. Сам я была з шасці чалавек. Го-лад, холад, галеча неадступна праследвалі адзіночых бешавоў.

Перапоўненыя мукамі і нястачамі, пра-ходзілі годкі майго дзяцінства.

Парокі самазур, кровавых спраў майстры, за людзей не лічылі працоўных, асабліва гэта датычыла напынальных менашцей. Арганізаваліся яўрэйскія пар-тыя, разны і разбой. Нельга забягна на разгук чорнасопнай зграі ў 1905 годзе ў горадзе Оршы. На тропі дзень пасля хлусавыя паракіа манафеста ад 17 ка-стрычніка пачалася разія, арганізавана паліцыя. Чорнасопны на-зверку на разгук чорнасопнай зграі ў 1905 годзе ў горадзе Оршы, на тропі дзень пасля хлусавыя паракіа манафеста ад 17 ка-стрычніка пачалася разія, арганізавана паліцыя.

Цару, памешчыкам і кучам патрэбна было распальваць напынальную вара-жэ, надазваць народам, каб умоваць на калчых і крывы працоўных сваё павананне. Следам за маніфэстам пасле-ваў і павольныя арышты так званых «сумніўчых асоб». Талы распальвалі вядома песня: «Нарь испугалася, изал маніфест; мертвым — свобода, живым — под арест».

Апроч усяго, існавала тае званая «смерта осласціца» для бешага яўрэйскага населення. За 35 кілометраў ад Оршы ёсць мястэчка Ляды. Там пачыналася грошпа асідзасці. Хто трапіў на другі бок моста, яго неадкладна арыштоўвалі, як «парушальніка ўказу яго імператр-скай вялікасці».

Толькі Вялікая Кастрычніцкая сацыялі-стычная рэвалюцыя вызваліла народы Расіі ад рабскай кабалы, Канула ў набіт кашмарнае мінулае.

М. М. ГОБЕЛЬМАН,
майстар новага зборнага цэха за-вода імя Кірава.

Сёння японскай і польскай разведка. Іх нямала было ў нашай краіне. Немала паліцэйскія і дзючыцы, і прыватніцы — на нашым заводзе.

Мя сталінскага нарком тав. Ежова абкружана савраўнай любоўю ўсяго пра-цоўнага народа. Мы ведаем, што зякучы чым мужым чэкістам, ворагаў народа выкураюць з усіх пнян і знішчаюць, як апушчаны змаў. І мы прынёсмі чэкі-стам за гэта нашу глыбокую, таварыс-кую пазыку.

Мы спадзіва стам за станкам, выпу-скаем машыны, вучымся, жывем радас-ным, шчаслівым жыццём, таму, што нашай краінай кіруе, нас вядзе наперад наш вялікі друг і настаўнік таварыш Сталін. Яму мы абяззаны нашымі веда-арамі перамагамі. Яму — наша гарачая любі і адданасць.

Нам не стоіць пагрозы ворагаў. Мы нікому і ніколі ў жыцці не аддамо нашых заводэ, фабрыкам не бачыць нашых краіны, нашай зямлі, нашых багатаў як сваіх вучоў. Да апошняй кроплі крывы мы будзем абараняць сваю любімую радзіму.

Как невесту родину мы любим
Бережем, как драгоценную мать,
СССР з'яўляецца магутным адпачом міру. Гэта прамовіць нават перамагі нашы ворагі. СССР сваёй вялікай мір-най палітыкай не раз зрыўваў планы вора-гаў, блытаў іх кары. Намі кірава палітыка савецкай улады абараніца на ўсю магутнасць сацыялістычнай дзяр-жаркі, на магутнасць Чырвонай Арміі, на волю вялікага народа да міру.

Нам рабочыя ў захваленні ад барыш-ных нашых дзючкаў за захаванне мі-ру. З вялікім задоволеннем сачым за

ПАГРОЗЫ ВОРАГА НАМ НЕ СТРАШНЫ

Я добра памятаю словы таварыша Сталіна аб тым, што старо, царскую Ра-сію вышчына былі за яе адсталяць. Раз ты адстаў і слабы — вярчаш, пале мож-на біць і занявольваць. Ты моцны, магут-ны — пале праба сдэрачыць.

Дзючыцы партыі Леніна — Сталіна, дзючыцы савецкай уладзе наша краіна стала перавадой, магутнай, культурнай дзяржавой.

Наша Чырвоная Армія з'яўляецца го-раснаю краінай. Яна самая магутная армія ў свеце. Яна моцная сваім бязым духам і вывучай, сваёй перавадой магутнай тэхнікай, перамаклым уабраснем, сваёй вярной сувязю з народам, сваёй адданасцю партыі.

Калі-б наша краіна была як раней ад-сталяй, калі-б мы не мелі магутнай Чыр-вонай Арміі, мы-б апынуліся ў такім-жа становішчы, як Іспанія і Кітай, якія гра-бны знішчаюцца, завіваюць рожкамі зрыў іміпэрацыяў разбойнікі, фашысцкія пашпальчыны вайны.

Вораг добра ведае, што нас не возь-меш голымі рукамі, што наша сацыялі-стычная краіна — такая нязломна спя-на, аб якую разаб'юць свае іды пань-фашысты.

Мы добра памятаем, якую была наша армія годэў 19—20 назад. Калі слабая, дрэвяна ўбрэеная, дрэнна вучучыцца, босыя, поўтагонныя, але моцныя сваім рэвалюцыйным духам, сваёй большаві-кай ідэй чырвонаармейскія і партызан-скія атрады знішчалі ўсіх белавардзей-

цаў і інтэрвентаў, то што-ж чакае цяпер фашысцкіх вандоў? Іх сартуць у пара-шот! Ад іх і моцнай пльмы не заста-нецца.

Наш народ любіць сваю армію, як і адзін народ у свеце. Ён любіць яе таму, што яна плоч ад пноў працоўных, таму, што яна зорка стайць на вярсе мірнай сацыялістычнай працы на мірнай зямлі, на вярсе дружбы народаў. Савецкі народ ведае, што гэтай мірнай працы пагража-юць фашысцкія галазароны, і ён настом-на дапамагае ўмацаванню абаронадоль-насці нашай краіны. Успоміна, з якім доспехам, з якім велізарным узымам прайшла ў нас, а ў прыватнасці, на нашым заводзе, рэалізаваны пняскі ўмаца-вання абароны краіны. Рабочыя завола імя Кірава дружна, як адзін, падлікалі на гэтую пазыку, і рэалізавалі яе была скончана за два дні.

Наша моладзь у аэраклубе, у аўтагук-ках, у раллах Асавіяхіма рыхтуецца стаць выдатнымі лётчыкамі, стралкамі. На нашым заводзе без адрыву ад вытворчасці вучацца лётны справе звыш 20 чалавек. А стаханавскія рэкорды — піж гата на ўклад у справу абароны нашай краіны!

Працоўныя ўсёмерна дапамагаюць на-шым карным органам, органам савецкай разведкі ў вышчыненні іх бавай аздачы — ачыткі чонай савецкай зямлі ад унутр-вадх ворагаў — паўчужых гадаў, фа-шыскай нечыцы, трансіска-бухарын-скіх бандытаў, дыверсантаў, агентаў на-